

kezetre nézve mesterműve: a »Szentivánéji álom«. Írt elbeszélő és lírai költeményeket is. Összes műveinek első magyar kiadását a Kisfaludy-Társaság adta ki, melyben a fordítók közt vannak Arany János, Vörösmarty, Petőfi és Szász Károly is. Lásd: Greguss Ágost: »Shakespeare pályája« (1881.), Bodenstedt: »Shakespeare élete és művei« (ford. W. L. Olcsó Könyvtár, 79.), Rónai Jácint: »Shakespeare« (Reform, 1870.) és Salamon Ferenc: »Shakespeare«. (Irod. Tanulmányok, II. 1889.) Shakespeare művei, melyek magyar színpadon is színre kerültek: »Ahogy tetszik«, »Antonius és Cleopatra«, »Atheni Timon«, »Coriolanus«, »Felsőlt szerelmesek« (Ez az egy nem került színre.), »III. Richard«, »Hamlet«, »VI. Henrik király«, »János király«, »Julius Caesar«, »Két veronai nemes«, »Lear király«, »Macbeth«, »Makrancos hölgy«, »IV. Henrik«, »VIII. Henrik«, »Othello«, »V. Henrik«, »Romeo és Julia«, »Sok hűhó semmiért«, »Szeget szeggel«, »Szentivánéji álom«, »Téli rege«, »Tévedések vígjátéka«, »Titus Andronicus«, »Troilus és Cressida«, »Velencei kalmár«, »Veronai két nemes«, »Vihar«, »Vízkereszt« és »Windsori vőnők«. (Lásd az ismertebbeket címszavuk alatt is.) A halhatatlan költő születésének 300-ados évfordulóján (1864. ápr. 23.) hazánkban is országsszerzte ünnepeket rendeztek a színházakban.

*

Shakespeare-Bizottság. Megalakult a Kisfaludy-Társaság kebelében, 1860. szept. 27-iki ülésén, azzal a céllal, hogy Shakespeare összes színműveinek irodalmi színvonalon álló lefordítását előkészítse s alapos bírálatok után történő kiadásával irodalmunkat gazdagítsa. A második Shakespeare-Bizottság eszméje 1907. febr. 6-án merült fel először határozott alakban. A jegyzőkönyv 4. pontja így szól: »Alexander Bernát elérkezettnek vélné az időt, hogy az a rég tervezett különleges Shakespeare-Bizottság is megválasztassék, mely az újabb magyar Shakespeare-kiadásnak többé alig halasztható ügyével foglalkoznék.« Ezen ideiglenes Shakespeare-Bizottságba beválasztották: Radó Antalt és Alexander Bernátot. 1907. április 24-én a létesítendő Shakespeare-könyvtár egyik szerkesztőjéül Alexandert jelölték ki. 1907.

április 17-én előadónak Radó Antalt, igazgatónak Alexander Bernátot választották meg. Első matinéjét 1908. jan. 19-én tartotta a Nemzeti Múzeum dísztermében, olyan nagyszámú közönség érdeklődése mellett, hogy a kintrekedtek számára Rákosi Jenő a kupolacsarnokban külön előadást tartott. A Shakespeare-matinék a háború alatt sem szüneteltek.

*

Shakespeare-fordítóink. Legelső magyar nyelvű shakespearei darab »Hamlet«, Kazinczy Ferenc fordításában. Ezt követte »Macbeth« (Döbrentey Gábor), 1830-ban; »Romeo és Julia« (Náray); »Julius Caesar« (Vörösmarty), 1839-ben; »Lear király«; »Othello« (Vajda); »Coriolan« (Egressy és Dobrossy); »Velencei kalmár« (Lukács); 1845-ben a francia származású Lemouton Emilia egyszerre öt Shakespeare-fordítást adta ki: »Szélvész«, »Két veronai nemes«, »Windsori vőnők«, »Violák«, »Szeget szeggel«. — 1847-ben Petőfi, Vörösmarty, Arany egyesültek Shakespeare összes műveinek fordítására. 1848-ban jelent meg az I. kötet: »Coriolan«, mely méltó társa Vörösmarty »Julius Caesar« fordításának. A szabadságharc, mint minden irodalmi törekvésünket, úgy ezt a vállalkozást is megakasztotta. 1852-ben, Kecskeméten, a Horváth Döme-féle »Színműtár«-ban, megjelent ugyan a »Velencei kalmár« fordítása, de nagyobb feltűnést nem okozott. Négy évvel később Vörösmarty »Lear király« fordításával keltett feltűnést. 1863-ban történt csak az első újabb lépés e téren: Tomory Anasztáz nagylelkű alapítványa segítségével a Kisfaludy Társaság szőlította fel a magyar írókat, hogy fordítsák le Shakespeare összes műveit. E mozgalomnak volt is eredménye: 1864-ben jelent meg a K. T.-ban az első Shakespeare-kötet »Othello« és »Szentivánéji álom«, éppen Shakespeare születésének 300-ik évfordulóján (ápr. 23.). A sorozat »Shakespeare minden munkái« c. a. 19 kötetre terjedt, az utolsóban S. vegyes költeményei vannak. Ujabbban a Franklin-Társulatnál jelentek meg S. drámai művei.

*

A Shakespeare-kultusz ápolására a Nemzeti Színház dr. Hevesi Sándor igazgatása alatt ciklust rendszeresített. Az első ilyen